

25 jaar Zijper Historie Bladen (ZHB), inclusief het huidige nummer in totaal 104 uitgaven, ofwel ruim 2700 pagina's cultuurhistorisch waardevol materiaal. Door de Historische Vereniging "de Zijpe" geproduceerd mede dankzij een kleine 100 schrijvers waaronder enkele 'veelschrijvers'. Een bezit van grote omvang als het gedrukt is op papier. Op CD beslaat het echter slechts 1 dm²; veel minder dan een kleine ansichtkaart. Heel compact, maar toch uitstekend en zelfs nog veel beter toegankelijk dan de gedrukte 'historische' versie.

Het is een bekend feit: de *Zijper Historie Bladen* bieden een schat aan informatie over de geschiedenis van de Zijpe en de Hazepolder. Van veel historische feiten en gebeurtenissen zijn door diverse auteurs van de ZHB gedurende de afgelopen 25 jaren (veelal diepgaande) studies verricht, waarna de resultaten in het tijdschrift werden vastgelegd.

Naarmate de tijd verstrijkt zal het ook steeds belangrijker worden dat deze informatie op de een of andere manier voor het nageslacht wordt vastgehouden. Maar met het steeds dikker worden van de stapels (i.h.a. niet ingebonden) ZHB-uitgaven en het uitverkocht raken van verschillende oude exemplaren, wordt tegelijkertijd de toegankelijkheid van al die informatie steeds slechter. Vandaar dat eind 2004 begonnen is om van alle ZHB-uitgaven *de titels, auteurs en illustratiebijschriften op Internet* (www.zijpermuseum.nl/zhb/) te plaatsen. En met het slimme zoekstelsel daarbij bleek al snel dat de vele bezoekers aan deze website hier vlot hun informatie konden vinden. Als gevolg hiervan werden ook regelmatig diverse losse ZHB-uitgaven via internet opgevraagd en per post aan belangstellenden toegestuurd.

Echter *het tijdschrift zelf* bevat na die 25 jaar van zijn bestaan een gigantische berg aan (tekstuele) informatie. Volledige ontsluiting van al die reeds 104 verschenen uitgaven van ca. 100 schrijvers met hun 690 artikelen (ter grootte van een enkele pagina tot zelfs enkele tientallen pagina's), in totaal ruim 2700 pagina's, is zonder computer echter onmogelijk. Twee jaar geleden ontstond zodoende het idee om met deze grote ontsluitingsklus te beginnen. En dit jaar, *het jubileumjaar van de Historische Vereniging*, kon een en ander uiteindelijk volledig gerealiseerd worden.

De ZHB-uitgaven in de volledige elektronische vorm vanaf 2001 konden via de drukkerij Dékavé nog bemachtigd worden. Voorafgaande uitgaven moesten echter allemaal gescanned worden voordat een en ander in de computer kon worden geplaatst. Het scannen zelf werd uitbesteed aan het bedrijf *MicroFormat* te Lisse. Het Zijper Museum had hier geld voor vrijgemaakt. Naast het scannen van de 2100 pagina's werd op al deze pagina's ook OCR losgelaten: *Optical Character Recognition*, oftewel van de gescande pagina's werd met geavanceerde software getracht al de karakters en daarbij alle woorden in alle artikelen te herkennen. En dat ging met een correctheid van meer dan 99%! De herkende tekst werd vervolgens bij het gescande resultaat gevoegd waardoor het mogelijk werd om vanachter het

computerbeeldscherm de tekst uit het getoonde artikel te halen en zelfs om op een zeer eenvoudige en snelle wijze naar woorden in de tekst te zoeken. Het van het externe bedrijf ontvangen resultaat was voor elke ZHB-uitgave een *PDF* (*Portable Document Format*) bestand. PDF is reeds 15 jaar de wereldwijde standaard voor het opslaan en weergeven van documenten.

Het ontvangen materiaal werd vervolgens in losse artikelen gesplitst, titels werden toegevoegd, waarna er een *index* (trefwoordenregister) van alle artikelen werd aangemaakt. Met deze index kunnen *nu alle uitgaven van de ZHB* zeer snel door de computer doorzocht worden aan de hand van een (willekeurige) zoekopdracht van de gebruiker.

Sinds kort kan men nu dan ook *in het Zijper Museum* te Schagerbrug (NH) niet alleen de ZHB-uitgaven in papieren vorm bekijken (en nog steeds aanschaffen) doch ook via de daar aanwezige computers volledig raadplegen. Via het op de lokale computers aanwezige programma *Adobe Acrobat* worden door het opgeven van een zoekwoord (of meerdere zoekwoorden) *direct* de betreffende pagina's van alle ZHB-artikelen getoond waarin dat woord voorkomt. Op het computerbeeldscherm wordt daarbij zelfs het woord op de getoonde pagina ook nog 'verlicht' weergegeven.

Zijn de digitale versies van de ZHB-uitgaven bij het Zijper Museum uniek? Neen', zeker niet. *De Zijper Courant* vanaf 1879 t/m 1939 en *de Schager Courant* van 1941 t/m 1948, die voorheen op microfiches in het museum beschikbaar waren, zijn reeds vanaf begin 2006 op de computers van het Zijper Museum te raadplegen. Ook geheel op woorden doorzoekbaar. Het zoeken naar bepaalde artikelen dat voorheen uren kon duren kan nu in slechts enkele seconden plaatsvinden.

Naast alle ZHB-uitgaven zijn onlangs ook alle 23 uitgaven van de *'Kring Vrienden van de Hondsbossche'* en de drie *boerderijenboeken* van Piet Dekker op de computers van het museum geplaatst. Het Zijper Museum loopt hiermee op het gebied van digitaal ontsluiten van historisch materiaal ver vooruit t.o.v. veel andere musea. En het einde is zeker nog niet in zicht. *Geschiedschrijving krijgt sinds kort dank zij digitalisering een hernieuwd leven.*

Betekent dit nu het einde van de gedrukte versie? *Zeker niet!* De gedrukte versie is nog steeds het rustigste en aangenaamste leesmedium. De elektronische versie is vooral bedoeld om zeer snel het benodigde gedrukte medium te kunnen vinden.